

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

11 aprilie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan și Ion Guzun,

judicând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2015, declarat de inculpatul

Muntean Alexandru XXXXXX, născut la
XXXXXX, originar și domiciliat în
mun.XXXXXXXXXXXXXXXXXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 22.04.2013 - 11.11.2013,

2. Instanța de apel: 29.01.2014 - 15.04.2015,

3. Instanța de recurs: 03.03.2017 - 11.04.2017.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 11 noiembrie 2013, Muntean Alexandru a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(4) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Mîndrescu Marina, a fost respinsă.

2. De către organul de urmărire penală Muntean Alexandru a fost învinuit în faptul că, la 08 martie 2013, ora 00.00, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin culegere de chei, a pătruns în apartamentul nr.xx din str.XXXXXXXXXXXXXX, mun.XXXXXXXXXX, de unde pe ascuns a sustras: o coroană din aur cu masa de 2,5 grame în sumă de 2000 lei; un diamant în formă de pătrat în sumă de 3940 lei; un diamant în formă de marchiz în sumă de 2700 lei; un diamant în formă de marchiz în sumă de 1230 lei; 9 diamante în formă de cerc în sumă totală de 4980 lei; 7 diamante în formă de cerc în sumă totală de 2090 lei; o piatră prețioasă „aquamarin” în sumă de 1845 lei; o monedă din aur datată din 1898, cu masa de 4,3 grame în sumă de 3300 lei; un lăntșor din aur, cu forma unei împletituri cu masa de 44,6 grame în sumă de 20070 lei; 8 inele din aur cu forma rotundă cu masa totală de 48 grame, în sumă de 17800 lei; placi din aur cu masa de 20 grame în sumă de 7500 lei; aur cu proba de 995 cu masa de 5 grame în sumă de 3380 lei, cauzându-i părții vătămate Mîndrescu Marina o daună materială în proporții mari, în valoare totală de 70835 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procuror și avocatul N.Vișnevschi în numele părții vătămate M.Mîndrescu, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(4) Cod penal, la 7 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, invocând că instanța a apreciat eronat probele, concluzionând că nu a fost demonstrat că anume A.Muntean a sustras bunurile părții vătămate; -

instanța neîntemeiat a apreciat critic declarațiile părții vătămate și a martorilor acușării punând la baza sentinței de achitare versiunea inculpatului, precum că nu este vinovat și că pietrele și aurul topit i-au fost înmânate de o persoană necunoscută, ignorând astfel faptul că inculpatul avea cheile de la apartamentul de unde au fost sustrase bunurile de preț și cunoștea că partea vătămată nu va fi acasă; - instanța nu a apreciat persoana inculpatului, care anterior a fost condamnat pentru furt;

- avocatul N.Vișnevschi în numele părții vătămate M.Mîndrescu, casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat, inclusiv să fie admisă acțiunea civilă, invocînd că instanța a ignorat faptul că inculpatul cunoștea că partea vătămată avea bijuterii și aceasta va lipsi de acasă, iar dînsul avea cheile de la locuința lor; - inculpatul a restituit parțial prejudiciul material, și anume în sumă de 17435 lei, urmînd să-i mai restituie suma de 54000 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2015, au fost admise apelurile declarate de procuror și partea vătămată M.Mîndrescu, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care A.Muntean a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(4) Cod penal la 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunîndu-se încasarea de la A.Muntean în beneficiul părții vătămate M.Mîndrescu a prejudiciului material în sumă de 54000 lei și a prejudiciului moral în sumă de 1200 lei.

4.1. Instanța de apel casînd sentința și pronunțînd o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță a constatat că Muntean Alexandru, la 08 martie 2013, ora 00.00, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin culegere de chei, a pătruns în apartamentul nr.xx din str.Xxxxxxxxxxxxxx, mun.Xxxxxxxx, de unde pe ascuns a sustras: o coroană din aur cu masa de 2,5 grame în sumă de 2000 lei; un diamant în formă de pătrat în sumă de 3940 lei; un diamant în formă de marchiz în sumă de 2700 lei; un diamant în formă de marchiz în sumă de 1230 lei; 9 diamante în formă de cerc în sumă totală de 4980 lei; 7 diamante în formă de cerc în sumă totală de 2090 lei; o piatră prețioasă „aquamarin” în sumă de 1845 lei; o monedă din aur datată din 1898, cu masa de 4,3 grame în sumă de 3300 lei; un lăntișor din aur, cu forma unei împletituri cu masa de 44,6 grame în sumă de 20070 lei; 8 inele din aur cu forma rotundă cu masa totală de 48 grame în sumă de 17800 lei; placi din aur cu masa de 20 grame în sumă de 7500 lei; aur cu proba de 995 cu masa de 5 grame în sumă de 3380 lei, cauzîndu-i părții vătămate Mîndrescu Marina o daună materială în proporții mari, în valoare totală de 70 835 lei.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că, deși inculpatul nu-și recunoaște vina în cele incriminate, vinovăția acestuia este dovedită prin probele verificate cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, și anume prin declarațiile părții vătămate M.Mîndrescu, a martorilor M.Milcev, A.Savateev, E.Danilova, A.Cojevnicova, cât și prin actele cauzei - procesele-verbale de sesizare din 09.03.2013, de cercetare la fața locului - ap.xx din str.Xxxxxxxxxxxxxx, mun.Xxxxxxxx din 09.03.2013, de ridicare a pietrelor prețioase, avînd dimensiuni distincte și culori proprii, a unei bucăți de metal de 3x5, de examinare a acestora și de recunoaștere a lor în calitate de corpuri delictive din 18.03.2013.

Instanța a menționat că probele date, în ansamblu, confirmă vinovăția lui A.Muntean în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(4) Cod penal, deoarece conținutul acestora indică incontestabil la faptul că, anume inculpatul a sustras bunurile părții vătămate, cauzându-i daune în proporții mari, iar faptul nerecunoașterii vinovăției și declarațiile martorului E.Danilov, care a relatat că în perioada comiterii furtului inculpatul era la serviciu, nu constituie temei pentru achitarea lui, deoarece nu a fost prezentat carnetul de muncă a inculpatului ce ar confirma faptul angajării lui și deținerii funcției declarate, nu a fost dovedit că inculpatul deținea un salariul oficial, iar bunurile sustrate au fost returnate anume de către A.Muntean după ce a fost avertizat că va fi denunțat la poliție. Mai mult, lacătul ușii nu a fost forțat, fiind deschis cu cheia, iar conform declarațiilor părții vătămate, anterior în apartament a locuit inculpatul, lacătul nefiind înlocuit.

Declarațiile inculpatului, precum că dânsul nu a comis infracțiunea, instanța le-a apreciat ca o metodă de autoapărare întru evitarea pedepsei penale.

La numirea pedepsei, instanța de apel a conchis că inculpatul poate fi reeducat doar în locuri privative de libertate, deoarece anterior a fost judecat pentru fapte analogice.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, încasându-se de la inculpat în beneficiul părții vătămate M.Mîndrescu prejudiciul material în sumă de 54000 lei și prejudiciul moral în mărime de 1200 lei.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs inculpatul care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.4), 5), 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța de apel, judecând cauza și pronunțând o nouă hotărâre de condamnare conform învinuirii înaintate, și-a întemeiat soluția doar pe presupuneri, indicând fapte inexistente, și anume data și ora săvârșirii infracțiunii; - instanța nu s-a pronunțat asupra faptului întoarcerii unor bunuri părții vătămate și a sumei de 3000 dolari în contul achitării prejudiciului; - instanța nu a demonstrat că a fost săvârșită anume infracțiunea prevăzută de art.186 alin.(4) Cod penal, stabilind dauna materială fără a face o expertiză merceologică, care să constate valoarea bunurilor; - cauza a fost examinată în lipsa sa, dânsul fiind extrădat abia după pronunțarea deciziei; - judecarea cauzei a avut loc fără participarea părții vătămate, iar instanța, după sentința de achitare, l-a condamnat fără a o audia pe aceasta și pe martori, fiind încălcate drepturile sale.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art.414 Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.

Instanța verifică declarațiile și probele examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea lor în procesul-verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

În acest context, Colegiul, reținând prevederile art.100 alin.(4) și art.101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor acumulate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor, care poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Colegiul penal conchide că, la examinarea cauzei, aceste stricte prevederi ale legii nu au fost îndeplinite de instanța de apel, care a ajuns la concluzia de admitere a apelurilor declarate de partea acuzării, ca fiind fondate.

Potrivit sentinței, prima instanță l-a achitat pe A.Muntean pe învinuirea adusă în baza art.186 alin.(4) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, întemeindu-și soluția pe probe cercetate în ședința de judecată, și anume declarațiile inculpatului, a părții vătămate M.Mîndrescu, a martorilor M.Milcev, A.Savateev, E.Danilova și actele scrise.

Instanța de apel, judecînd apelurile declarate în cauză, a casat sentința de achitare a lui A.Muntean și, rejudecînd cauza, a pronunțat o nouă hotărâre de condamnare a acestuia conform învinuirii înaintate, punînd la baza condamnării lui A.Muntean probele ce au stat la baza sentinței de achitare a acestuia, și anume declarațiile părții vătămate M.Mîndrescu și a martorilor A.Savateev, E.Danilova date în prima instanță, fără a-i audia pe viu, nefiind respectate prevederile art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel, contrar dispoziției art.414 alin.(6) Cod de procedură penală, a descris în decizie declarațiile inculpatului date în prima instanță, pe care le-a apreciat critic, însă fără a le cerceta și a le consemna în procesul-verbal al ședinței instanței.

Colegiul penal atestă că, pentru un probatoriu legal la pronunțarea unei hotărâri de condamnare a inculpatului după o sentință de achitare, declarațiile acuzatorii ale părților vătămate și a martorilor urmau a fi obținute cu respectarea principiilor nemijlocirii, oralității și contradictorialității judecării cauzei.

În acest sens, Colegiul reține că, potrivit legislației naționale și jurisprudenței internaționale „Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului” (hotărârea CEDO Spînu vs România din 29.04.2008).

La fel, instanța de recurs menționează că Curtea Europeană în cauza Destrehem vs Franța (hotărârea din 18.05.2004), a notat că după achitarea reclamantului dispusă de prima instanță după audierea mai multor martori, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, avînd în vedere aceleași mijloace de probă, această ultimă instanță neavînd la dispoziție date noi ca, ulterior să-și întemeieze hotărârea de condamnare pe o nouă interpretare a declarațiilor martorilor audiați în primă instanță, fără a-i fi audiat pe viu.

Totodată, instanța de apel, a admis acțiunea civilă înaintată de partea vătămată fără a se pronunța clar asupra cuantumului prejudiciului nereparat, punînd la bază declarațiile martorului M.Milcev date în instanța de apel, fără a ține cont de declarațiile acestuia date în prima instanță, sub jurămînt, în prezența inculpatului, prin care a relatat că o parte din bunuri au fost restituite, inclusiv a primit și bani în sumă de 3000 dolari SUA în contul reparării prejudiciului.

Pe lângă cele reținute, instanța de recurs observă că în decizie instanța a indicat că admite apelul declarat de către partea vătămată M.Mîndrescu, pe cînd apel a declarat avocatul N.Vișnevschi în numele acesteia.

Astfel, erorile menționate *supra* sînt erori de drept procedural și se încadrează în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și sînt temei de recurs.

Procedînd în asemenea mod, instanța nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.414 alin.(2) și 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare, ce

s-au soldat cu o hotărîre neîntemeiată și nemotivată. Avînd în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

Concomitent, potrivit dispoziției art.435 alin.(2) Cod de procedură penală, deliberând asupra recursului, instanța, rezolvă și chestiunile prevăzute la art.416, inclusiv și cele cu privire la măsurile preventive.

Reieșind din prevederile menționate și din faptul că inculpatul A.Muntean a fost achitat de prima instanță, iar instanța de recurs a conchis de a casa decizia instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare, Colegiul penal, reținînd prevederile 8 Cod de procedură penală art.6 alin.2 CEDO, potrivit cărora orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată pînă ce vinovăția sa va fi stabilită, consideră posibil ca inculpatul să fie liberat din penitenciar, dacă acesta nu execută pedeapsa închisorii în baza altor sentințe judecătorești.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, avînd în vedere prevederile art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs, și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărîre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Muntean Alexandru, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2015, în privința lui Muntean Alexandru și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Muntean Alexandru se liberează imediat din penitenciar, dacă acesta nu execută pedeapsa închisorii în baza altor sentințe judecătorești.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 11 mai 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun